

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/7/2021
Identifikačné číslo spisu: 6018200146
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6018200146.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobkyne K. D., rod. D., nar. XX. F. XXXX, bytom C., zastúpená JUDr. Eva Füköová, advokátka, so sídlom Hviezdoslavova 3, 979 01 Rimavská Sobota, proti žalovanej Ing. J. T., so sídlom V., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu U. D. - BALIMPEX, Veterná 36, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 10 902 279, zastúpená JUDr. Gabriela Klátiková, PhD., s.r.o., so sídlom kancelárie Terézie Vánsovej 446/8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 53 796 306, o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cbi/1/2018, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. júna 2021, č. k. 41Cbi/1/2018-251, v znení opravného uznesenia č. k. 41Cbi/1/2018-304 zo dňa 24. novembra 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. júna 2021, č. k. 41Cbi/1/2018-251, v znení opravného uznesenia č. k. 41Cbi/1/2018-304 zo dňa 24. novembra 2021 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 16. júna 2021, č. k. 41Cbi/1/2018-251, v znení opravného uznesenia č. k. 41Cbi/1/2018-304 zo dňa 24. novembra 2021 určil v prvom výroku, že rodinný dom so súpisným číslom 1822, postavený na parcelách č. 1110/238 a 1110/239, k. ú. Rimavská Sobota, zapísaný v súpise majetku úpadcu pod č. VIII.: Iné majetkové práva, nepatrí do konkurznej podstaty úpadcu Zoltán Balog - BALIMPEX, IČO: 10 902 279 a žalovaná je povinná ho z konkurznej podstaty úpadcu vylúčiť. Druhým výrokom rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodný správca zapísal do súpisu konkurznej podstaty

pod bodom VIII.: Iné majetkové práva, rodinný dom postavený na parcelách č. 1110/238 a 1110/239 v znaleckej hodnote 2.490.000,- Sk.

O zápise nehnuteľnosti do konkurznej podstaty sa žalobkyňa dozvedela náhodne z inzercie, pričom požiadala dňa 5.2.2018 konkurzný súd o lehotu na podanie vylučovacej žaloby. Vylúčenia spornej nehnuteľnosti sa žalobkyňa domáha tvrdiac, že stavebníčkou nehnuteľnosti ako celku bola výlučne ona, a stavba bola hradená z finančných prostriedkov v jej výlučnom vlastníctve. Rodinný dom nepatrí do BSM a žalovaný nemal oprávnenie na zápis polovice rodinného domu do súpisu.

3. Žalobkyňa uviedla, že z dôvodu právnej istoty uzatvorila s úpadcom počas manželstva dňa 3.5.1994, pred vyhlásením konkurzu, dohodu, že rodinný dom patrí výlučne žalobkyni, keďže celá jeho výstavba bola realizovaná z prostriedkov, ktoré jej boli darované.

Do vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu nedošlo k rozšíreniu ani zúženiu BSM, pričom dohoda mala podľa žalobkyne slúžiť ako dôkaz toho, že rodinný dom bol postavený bez spoluúčasti úpadcu. Predložila úradne overené čestné prehlásenie matky žalobkyne zo dňa 14.10.1999, obsahom ktorého bola informácia, že finančné prostriedky (222.000,- Kčs), ktoré žalobkyňa obdržala darom od starých rodičov, boli použité na výstavbu rodinného domu, čestné prehlásenie bolo podpísané aj otcom žalobkyne. Bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a úpadcu zaniklo vyhlásením konkurzu (21.6.1999), k rozvodu manželstva došlo v auguste 1999. Následne úpadca podal dňa 24.6.2002 žalobu o vyporiadanie BSM, ktorá bola zamietnutá z dôvodu, že návrh bol podaný po uplynutí trojročnej hmotnoprávnej lehoty.

4. Žalobkyňa podaním zo dňa 27.3.2018 upravila žalobný petit, keď pôvodne sa domáhala vylúčenia polovice rodinného domu bez pozemku zo súpisu majetku úpadcu. Zmenu petitu odôvodnila tým, že žalobu podala ešte pred doručením uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 36K/20/1996 zo dňa 28.2.2018, ktorým jej bola uložená povinnosť podať žalobu o vylúčenie nehnuteľného majetku (rodinného domu) ako celku.

5. Pôvodný správca konkurznej podstaty vo svojich vyjadreniach spochybňoval, že stavebníkom a vlastníkom rodinného domu bola len žalobkyňa, keďže zo stavebného povolenia č. 1927/86 zo dňa 11.7.1986 vyplývalo, že bolo vydané na oboch manželov. Z listu vlastníctva č. XXX zo dňa 17.11.1999 bolo zrejmé, že pozemky parc. č. XXXX/XXX a XXXX/XXX boli v tom čase v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Správca uviedol, že v čase vyhlásenia konkurzu rodinný dom nebol oficiálne skolaudovaný, pričom obaja manželia tam mali od 9.7.1993 trvalý pobyt. Dohodu medzi manželmi zo dňa 3.5.1994, s notársky overenými podpismi, nepovažoval za hodnovernú, pričom za preukazné nemožno považovať podľa správcu ani čestné prehlásenie zo dňa 14.10.1999, nakoľko toto nie je možné pokladať za doklad o darovaní deklarovaných súm žalobkyni, a tiež za hodnoverný doklad o použití týchto súm na výstavbu rodinného domu.

To, že nehnuteľnosť bola postavená výlučne z darovaných finančných prostriedkov, podľa správcu vyvracia zmluva o pôžičke vo výške 150.000,- Kčs zo dňa 17.3.1987, poskytnutá úpadcovi a žalobkyni na stavbu rodinného domu s príslušenstvom. Zmluvou č. 116/92

zo dňa 22.9.1992 medzi Agrobankou Praha, a.s., filiálka Banská Bystrica zastupiteľstvo Rimavská Sobota a firmou AVIALUX Slovenskou záručnou bankou Rimavská Sobota

a U. D. a K. D. bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľnosti podľa LV č. XXXX. k.ú. W. č. parc. č. X, súpis. č. XXX a rodinný dom LV XXX k.ú. W. č.p. XXXX/XXX a XXXX/XXX na zaistenie úveru vo výške 4.500.000,- Kčs. Pohľadávky do konkurzu prihlásila Slovenská a rozvojová banka za nesplatený úver vo výške 3.414.716,50 eur. Dňa 25.2.2004 bola táto pohľadávka postúpená spoločnosti MYKA spol. s r.o. so sídlom v Žiline. Správca vyvodil,

že so súhlasom žalobkyne boli nehnuteľnosti použité na podnikanie úpadcu ako záloh. Žalobkyňa mala vedomosť o zapísaní rodinného domu do konkurznej podstaty, keďže 6.12.1999 správcovi a znalcovi umožnila ohliadku domu a bol jej prítom oznámený aj účel ocenenia rodinného domu a pozemkov.

6. Žalobkyňa poukázala na to, že v stavebnom povolení predloženom žalovaným správcom

je meno úpadcu dopísané rukou, bez doložky právoplatnosti, čo nemožno považovať za hodnoverný dôkaz, nakoľko ona predložila povolenie bez jeho mena a s doložkou právoplatnosti. Tiež sa ako výhradná stavebníčka uvádza v právoplatnom kolaudačnom rozhodnutí vydanom mestom Rimavská Sobota zo dňa 16.4.2015. S ohľadom na tvrdenie, že pozemky evidované na LV č. XXX boli v BSM, uviedla, že v prípade pozemkov

(na rozdiel od rodinného domu) ide o stav, kedy nie je zrejmé, ako by sa bol k vlastníckym právam postavil súd, pokiaľ by bol žalovaný podal žalobu o vyporiadanie BSM včas.

Tieto boli síce tiež podľa žalobkyne zakúpené z darovaných financií, bez spoluúčasti úpadcu, avšak v tom čase mestský národný výbor zapísal na LV oboch manželov, čo mení skutkový a právny stav veci. Žalobkyňa práve z dôvodu nesprávneho zápisu dohliadala

na to, aby pri stavbe rodinného domu nebolo nikde uvádzané meno úpadcu (manžela), keďže tento nemal finančné zdroje na kúpu parciel a ani na výstavbu rodinného domu.

Išlo teda o transformáciu toho istého majetku, získaného darom, nešlo o nadobudnutie nového majetku, ani rozmnoženie doterajšieho majetku, len o zmenu predmetu vlastníctva. Pôžičku vo výške 150.000,- Kčs žalobkyňa nespochybňovala, avšak v danom čase disponovala dostatočným množstvom vlastných finančných prostriedkov na výstavbu domu, pričom uvedené plnenie nepotrebovala. K uzatvoreniu zmluvy malo dôjsť len na podnet úpadcu, nakoľko išlo o výhodný úver, pričom nevie, či bola suma spotrebovaná

na výstavbu domu, alebo mala slúžiť pre prípad núdze, s tým, že časť tvorila aj kapitál

pre začiatok podnikania úpadcu. Poukázala na to, že tento úver bol splatený napokon ňou, čo vzal do úvahy aj žalovaný správca a konkurznému súdu navrhol zohľadniť splácanie pôžičky žalobkyňou pri určení kúpnej ceny pri predaji majetku úpadcu - parciel 1110/238 a 1110/239. Konkurzný súd tak pri určení kúpnej ceny túto stanovil vo výške 4.500, eur, hoci pozemky boli znalcom ohodnotené na sumu 9.500,- eur. K záložnej zmluve

č. XXX/XXXX zo dňa 22.9.1992 žalobkyňa uviedla, že táto nemá vplyv na merito veci, keďže žalobkyňa v tejto veci vystupovala ako záložca, nie dlžník.

7. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 36K/20/1996-861 zo dňa 6.6.2019 došlo k zbaveniu funkcie pôvodného správcu konkurznej podstaty a za nového správcu konkurznej podstaty úpadcu bola ustanovená JUDr. A. N..

Následne uznesením č.k. 36K/20/1996-873 zo dňa 17.9.2019 v spojení s opravným uznesením č.k. 36K/20/1996-877 zo dňa 24.9.2019 zbavil súd JUDr. N. funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu a za nového správcu konkurznej podstaty ustanovil Ing. Katarínu Tkáčovú.

8. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba

je dôvodná. Ako nespornú vyhodnotil skutočnosť, že pôvodný správca zaradil danú nehnuteľnosť do konkurznej podstaty pod bodom VIII.: Iné majetkové práva.

Žalobkyňa bola vyzvaná na podanie žaloby o vylúčenie rodinného domu zapísaného v konkurznej podstate úpadcu proti správcovi konkurznej podstaty, túto žalobkyňa podala ešte pred dorúčením uznesenia, doplnila ju v lehote stanovenej súdom, preto súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba bola žalobkyňou podaná včas.

9. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalobkyne, že ona sama bola výhradne stavebníčkou nehnuteľnosti ako celku, ako aj s tým, že stavba bola realizovaná z darom získaných finančných prostriedkov od rodiny. Túto skutočnosť preukazovalo stavebné povolenie č. XXXX/XX zo dňa 11.7.1986 s vyznačenou doložkou právoplatnosti zo dňa 28.7.1986, na ktorom bola označená ako stavebníčka len žalobkyňa, uvedené podporila

aj overená fotokópia súhlasíaca s originálom stavebného povolenia preloženého mestom Rimavská Sobota. K stavebnému povoleniu predloženému pôvodným správcom, obsahujúcemu pri označení mena žiadateľky (žalobkyňa) rukou dopísané „a manžel U.“ spolu s pečiatkou Mestského národného výboru Rimavská Sobota a odbor výstavby územného plánovania a architektúry, mal súd za to, že pôvodný správca ani nová správkyňa nepreukázali, kto na povolenie dopísal „a manžel Zdeněk“, prípadne dôvod, z akého tam bol dopísaný manžel žalobkyne. Tiež konštatoval, že stavebné povolenie predložené žalobkyňou a mestom Rimavská Sobota korešponduje s rozhodnutím mesta Rimavská Sobota zo dňa

16.4.2015, ktorým bolo žalobkyni povolené užívanie stavby na účely bývania a toto bolo doručované len žalobkyni ako stavebníčke. Súd mal za to, že tieto dôkazy spolu s dohodou zo dňa 3.5.1994 ako aj čestným prehlásením zo 14.10.1999 preukazujú tvrdenia žalobkyne, že bola výlučnou stavebníčkou, a túto stavbu realizovala z finančných zdrojov získaných darom od rodiny a z ďalších, v rozhodnutí súdu prvej inštancie uvedených zdrojov.

10. Súd prvej inštancie zároveň nespochybnil dôkazy predložené správcom - zmluvu o pôžičke zo dňa 17.3.1987 na sumu 150.000,- Kčs, túto nespochybnila ani žalobkyňa, zdôraznila však, že v danom čase mala dostatok finančných prostriedkov na výstavbu rodinného domu a plnenie zo zmluvy nepotrebovala. K uzatvoreniu zmluvy došlo na podnet úpadcu, a pôžičku splácala žalobkyňa, čo následne pri predaji pozemkov zohľadnil započítaním na kúpnu cenu aj konkurzný súd.

11. Ohľadom záložnej zmluvy č. 116/92 zo dňa 22.9.1992 sa súd prvej inštancie stotožnil so stanoviskom žalobkyne, pričom žalovaná strana tieto závery Okresného úradu Rimavská Sobota, katastrálny odbor nijakým spôsobom nevyvrátila. Okresný úrad sa už skoršie vysporiadal so záložnou zmluvou s tým, že táto nemá dosah na rodinný dom, záložné právo tak bolo na základe zmluvy zriadené na nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX, k.ú. W., parc. č. X, súpisné číslo XXX a na pozemky evidované na LV č. XXX parc. č. XXXX/XXX a XXXX/XXX. Žalobkyňa podľa súdu správne poukázala na zákon č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, platného a účinného v čase rozhodovania o povolení vkladu predmetnej záložnej zmluvy, kde sa do katastra nehnuteľností nezapisovali práva k rozostavanej stavbe. Rodinný dom bol skolaudovaný až v roku 2015, a do dňa rozhodnutia súdu prvej inštancie tento nebol zapísaný na LV č. XXX, vzhľadom na zaradenie rodinného domu do súpisu konkurznej podstaty úpadcu zo strany správcu konkurznej podstaty.

12. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa disponovala dostatočným množstvom finančných prostriedkov na stavbu rodinného domu, ktoré boli výlučne len jej poskytnuté darom, prípadne formou štátneho a stabilizačného príspevku v sume 45.000,- Kčs a 35.000,- Kčs. Zároveň súd prvej inštancie, k tvrdeniu žalovanej správkyně, že finančné prostriedky na stavbu domu boli získané za trvania BSM poukázal na ust. § 143 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a to, že výlučným vlastníkom darovanej veci je ten z manželov, ktorý bol obdarovaný, teda v tomto prípade žalobkyňa.

13. Uzavrel, že žalobkyňa splnila predpoklady na to, aby bolo vyhovené žalobe o vylúčenie veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty. Ohľadom návrhu žalovanej na vypočutie bývalého správcu konkurznej podstaty súd uviedol, že nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Výsluchom bývalého správcu by nezistil skutočnosti relevantné pre konanie, keďže bolo nesporne preukázané, že bývalý správca zaradil nehnuteľnosť do súpisu konkurznej podstaty čo vyplýva aj z uznesenia konkurzného súdu, ktorým súd uložil žalobkyni podať žalobu o vylúčenie nehnuteľného majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu.

K ďalším dôkazom predložených žalovanou stranou (záručná listina, dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku, list spoločnosti MYKA, spol. s r.o., potvrdenie o trvalom pobyte), tieto súd nepovažoval za také, ktoré by boli schopné vyvrátiť záver súdu o tom, že žalobkyňa má právo k nehnuteľnosti, vylúčenia ktorej sa domáhala, pričom preukázala, že právo na vylučujúce zaradenie veci do podstaty jej náleží.

14. Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalovaná (ďalej aj „odvolateľka“), pričom svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), že súd prvej inštancie dospel na

základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), že zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ CSP) a tiež tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

15. Odvolateľka namietala, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to vypočutie predchádzajúceho správcu úpadcu, čo by viedlo k odstráneniu sporných skutočností, s ktorými sa súd prvej inštancie podľa odvolateľky doteraz nevysporiadal, a to z dôvodu, že nedisponuje originálom (zrejme originálom stavebného povolenia - pozn. odvolacieho súdu).

16. Súd mal na základe vykonaných dôkazov dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď dovodil jej výlučné vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam s poukazom na žalobkyni darované finančné prostriedky, poskytnutý štátny príspevok a stabilizačný príspevok, hoci čestné prehlásenie, ktorým mala osvedčovať darovanie finančných prostriedkov, bolo zo dňa 14.10.1999, avšak konkurz bol vyhlásený už dňa 21.6.1999. Odvolateľka toto považuje za účelové, keďže bolo spísané po tom, ako bol vyhlásený konkurz na úpadcu a skutočnosť, že tak bolo urobené medzi blízkymi rodinnými príslušníkmi zakladá jeho nespôsobilosť byť riadnym dôkazným prostriedkom. Odvolateľka zároveň poukázala na nepopierateľný dôkaz (znalecký posudok), ohodnocujúci dom na sumu 2.490.000,- Sk, z čoho vyplýva, že žalobkyňa sama nemohla financovať realizáciu stavby.

17. Súd sa tiež nezaoberal otázkou, či poskytnuté štátne príspevky nespádali do BSM, a automaticky tieto považoval za prostriedky patriace výlučne žalobkyni. Dohoda zo dňa 3.5.1994, týkajúcej sa skutočnosti, že manželia vyhlásili, že dom patrí výlučne žalobkyni, toto nemožno považovať za dohodu o zúžení BSM, keďže takto možno obmedziť BSM iba pro futuro, teda dohoda medzi žalobkyňou a jej manželom nie je platná. Súd prvej inštancie prihliadal iba na čestné prehlásenie, avšak na úvery žalovaného, ktoré sú podľa odvolateľky riadnym a relevantným dôkazom, neprihliadal.

18. Tvrdenou dohodou uzavretou medzi manželmi zo dňa 3.5.1994 ako aj čestným prehlásením, ktorými chcela žalobkyňa doceliť výlučné vlastníctvo k domu, však zjavne neobsiahla pozemky, na ktorých bol dom postavený, ako aj okolité pozemky, čo spochybňuje jej tvrdenie, že úpadca nemal finančné prostriedky ani na kúpu parciel. Dodatočnou kúpou parciel z konkurzu mala žalobkyňa potvrdiť, že tieto neboli v jej výlučnom vlastníctve, a teda nebol v ňom ani rodinným domom.

19. Súd prvej inštancie jednostranne prihliadal iba na stavebné povolenie predložené žalobkyňou, kde bola ako žiadateľ uvedená iba ona, pričom neprihliadol na skutočnosť, že úpadca predložil stavebné povolenie, kde bol dopísaný ako žiadateľ aj manžel U.. Hoci tak bolo vykonané rukou, toto bolo overené pečiatkou, podpisom a poznámkou zamestnanca Mestského národného výboru Rimavská Sobota, ako oprava. Prítom z dožiadania o originál stavebného povolenia vyplýva, že mesto Rimavská Sobota ním nedisponuje. Pokiaľ súd nemal k dispozícii originál povolenia, iba kópiu, pred uvedením poznámky a doplnenia pracovníka vtedajšieho Mestského národného výboru Rimavská Sobota, nemožno na tento dôkaz prihliadať ako na jediný, ktorý preukazuje výlučné vlastnícke právo žalobkyni k domu.

20. Podľa odvolateľky, aj keď súd poukázal na dôkazy (zmluvu o pôžičke zo dňa 17.3.1987, zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 22.9.1992, na zaistenie úveru vo výške 4,5 mil. Kčs, na znalecký posudok, dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 13.8.1984, na záručnú listinu zo dňa 5.10.1992), na tieto súd neprihliadal a chybné, iba na základe čestného prehlásenia, vykonaného po vyhlásení konkurzu príbuznými žalobkyne, rozhodol v jej prospech, pričom však žalobkyňa financovanie domu nepreukázala.

21. Na záver odvolateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne eventuálne, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. K odvolaniu žalovanej sa žalobkyňa písomne nevyjadрила.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 470 ods. 4 zákona CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou sporu (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 a § 356 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

24. Odvolací súd je pri viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) oprávnený posudzovať len tie odvolateľkou uplatnené odvolacie dôvody, vo vzťahu ku ktorým uviedla odvoláciu argumentáciu, a nie aj tie, ktoré síce v úvode odvolania označila odkazom na znenie ustanovenia § 365 ods. 1 CSP, avšak z obsahu podaného odvolania nevyplývajú.

25. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým rozhodol o vylúčení nehnuteľnosti (rodinného domu so súpisným číslom 1822, postaveného na parcelách č. XXXX/XXX a XXXX/XXX, k. ú. W.) zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, a to z dôvodu, že žalobkyňa je jej výlučnou vlastníčkou.

26. Podľa ust. § 19 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“), ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch ktoré sponchybnujú zaradenie veci do súpisu.

27. Podľa § 19 ods. 2 ZKV súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne.

28. Podľa ust. § 143 OZ, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka .

29. Zapísaním veci do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu správcom sa nemení jej skutočný vlastník, či už je ním úpadca alebo tretia osoba. V konaní o vylučovacej žalobe je súd v zmysle ust. § 19 ods. 2 ZKV oprávnený len prejudiciálne posudzovať otázku vlastníckeho práva (prípadne iného práva) k vylučovanej veci za tým účelom, aby mohol dospieť k záveru o správnosti alebo nesprávnosti postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu pri zapísaní spornej nehnuteľnosti do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Výsledkom takéhoto konania nie je určenie vlastníckeho práva, ale výrok, ktorým súd buď zamietne vylučovaciu žalobu alebo rozhodne o vylúčení veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, pokiaľ žalovaný správca nepreukáže oprávnenosť svojho postupu pri jej zapísaní do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

30. V excindačnom konaní súd nekoná s povinnosťou rešpektovania vyšetrovacej zásady, kedy zisťuje

skutočnosti a zabezpečuje dôkazy z vlastnej iniciatívy, dôkazné bremeno a povinnosť osvedčiť tvrdené skutočnosti zaťažujú výlučne strany sporu, pri zachovaní zásady rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. Rozhodujúcim v prejednávanej veci bol právny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno pre osvedčenie nesprávnosti zápisu veci (rodinného domu) do konkurznej podstaty.

31. Je zrejmé, že vylučovacie žaloby sa spravidla opierajú o vlastnícke právo. Súd o takej žalobe rozhodne tak, že buď žalobu zamietne, alebo uloží správcovi povinnosť vylúčiť určitú vec zo súpisu podstaty. Výrokom o excindačnej (excíznej) žalobe sa priamo nerieši vlastnícke právo k veci, avšak touto otázkou sa súd zaoberá spravidla v odôvodnení rozhodnutia ako s predbežnou otázkou. (pozri Ďurica, M., Zákon o konkurze a vyrovnaní, Prvé vydanie, Poradca podnikateľa 2001, s. 163).

32. Vzhľadom na charakter a účel vylučovacej žaloby, je pre žalobný úspech potrebné zamerať procesný útok jednak na preukázanie skutočností o neoprávnenom zápise nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty úpadcu, ako aj na preukázanie vlastníckeho práva patriaceho žalobkyni, resp. subjektu domáhajúceho sa vylúčenia nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty (spravidla vlastníkovi). Úspešnosť vylučovacej žaloby na strane žalobcu predpokladá preukázanie, že mu svedčí lepšie (hmotné) právo k veciam zapísaným do konkurznej podstaty, než úpadcovi.

33. V posudzovanom prípade žalobkyňa, okrem stavebného povolenia vydaného Mestským národným výborom - odborom výstavby, územného plánovania architektúry Rimavská Sobota zo dňa 11.7.1986 pod č. XXXX/X s vyznačenou doložkou právoplatnosti, s označením jej samotnej ako jedinej stavebníčky (č.l. XX spisu), predložila súdu prvej inštancie aj Rozhodnutie mesta Rimavská Sobota zo dňa 16.4.2015, právoplatné dňa 11.5.2015 (č.l. XX), tiež s ňou označenou ako jedinou stavebníčkou, dohodou uzavretú medzi manželmi pred vyhlásením konkurzu zo dňa 3.5.1994 (č.l. 9) s osvedčenými podpismi po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, čestné prehlásenie rodičov žalobkyne (č.l. XX) spísané po vyhlásení konkurzu, zmluvu o poskytnutí štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi - stavebníkovi zo dňa 31. 7.1986 (č.l. XXX), preukazujúcim, že žalobkyni (samotnej) bol poskytnutý štátny príspevok na výstavbu, a tiež zmluvu o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi - stavebníkovi zo dňa 18.9.1986 (č.l. XXX), z ktorej vyplynulo že žalobkyňa (samotná) a OÚMZ Rimavská Sobota uzavreli zmluvu o poskytnutí stabilizačného príspevku na výstavbu.

34. Žalovaná správkyňa konkurznej podstaty (ako aj pôvodný správca) v konaní po celý čas namietali, že na predmetnej výstavbe rodinného domu sa spoločne finančne podieľali obaja manželia, a teda nehnuteľnosť nebola výlučne financovaná len z prostriedkov žalobkyne. Rozporovala teda jej tvrdenie, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, tvrdiac, že nehnuteľnosť ako celok patrí do BMS. Za účelovú považovala dohodu medzi manželmi, že nehnuteľnosť patrí len žalobkyni, predložila stavebné povolenie, ktoré obsahovalo v časti žiadateľ aj rukou dopísané „a manžel U.“ s pečiatkou Mestského národného výboru - odbor výstavby, územného plánovania architektúry Rimavská Sobota, avšak bez doložky právoplatnosti (č.l. 49 spisu), poukazujúc na to, že súd nezohľadnil, že mesto Rimavská Sobota nedisponovala originálom stavebného povolenia. Za skutočnosť osvedčujúce použitie prostriedkov nielen vo výlučnom vlastníctve žalobkyne považovala žalovaná tiež pôžičku vo výške 150.000,- Kčs poskytnutú obom manželom na stavbu rodinného domu s príslušenstvom (č.l. XX spisu), ako aj znalecký posudok ohodnocujúci rodinný dom na sumu 2.490.000,- SK.

35. Žalovanej je potrebné prisvedčiť v tom, že úvaha súdu prvej inštancie o tom, že vlastnícke právo patrí žalobkyni, resp. že žalovaná neosvedčila právo osvedčujúce možnosť zahrnúť sporný majetok do konkurznej podstaty úpadcu, sa zakladá na právnej úvahe, ktorá nemá oporu v platnej právnej úprave a ani v doposiaľ zistenom skutkovom stave.

36. Zo spisu vyplýva, že v spore boli žalobkyňou a žalovanou predložené listinné dôkazy,:

- Výňatok z miestnej inzercie s ponukou vylučovanej nehnuteľnosti na predaj uverejnenej pôvodným správcom (č.l. X spisu),
- Dohoda uzavretá medzi manželmi počas trvania manželstva (žalobkyňa a úpadca) zo dňa 3.5.1994 (č.l. X spisu)
- Čestné prehlásenie rodičov žalobkyne zo dňa 14.10.1999, učené po vyhlásení konkurzu (č.l. XX),
- Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 8C/125/02-10 zo dňa 10.7.2002, ktorým súd zamietol návrh o vyporiadanie BSM (č.l. XX spisu),
- Stavebné povolenie (predložené správcom) s rukou dopísaným v kolónke žiadateľ „a manž. Zdeněk“ s pečiatkou MNV Rimavská Sobota zo dňa 11.7. 1986 (č.l. XX spisu),
- Stavebné povolenie (predložené žalobkyňou) zo dňa 11.7.1986 s doložkou právoplatnosti zo dňa 28.7.1986 (č.l. XXX spisu)
- Rozhodnutie Stavebného úradu mesta Rimavská Sobota (kolaudačné rozhodnutie) C. zo dňa 16.4.2015 (č.l. XX spisu),
- Výpis z listu vlastníctva č. XXX zo dňa 17.11.1999 (č.l. XX spisu),
- Zmluva o pôžičke na sumu 150.000,- Kčs, zo dňa 17.3.1987 (č.l. XX),
- Znalecký posudok na stanovenie trhovej hodnoty rodinného domu zo dňa 28.1.2000 (č.l. XX spisu),
- Opatrenie konkurzného súdu č.k. 36-24K/20/96-KI-618 zo dňa 11.4.2012, ktorým súd udelil správcovi súhlas s predajom majetku konkurznej podstaty úpadcu - pozemkov na LV č. XXX, v k.ú. W. pre žalobkyňu vo výške kúpenej ceny 4.500,- eur (č.l. XXX spisu),
- Oznámenie hodnoty hnutel'ných vecí patriacich do BSM zo dňa 3.4.2000 (č.l. XXX spisu),
- Odpoveď mesta Rimavská Sobota na žiadosť o originál staveného povolenia (č.l. XXX spisu),
- Potvrdenie od mesta Rimavská Sobota (č.l. XXX)
- Zmluva o poskytnutí štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi stavebníkovi na meno žalobkyne zo dňa 31.7. 1987 (č.l. XXX spisu),
- Zmluva o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi -stavebníkovi - na meno žalobkyne, zo dňa 18.9.1986 (č.l. XXX spisu),
- Dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku (č.l. XXX spisu)

37. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 36K/20/1996 dňa 21.6.1999

bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka Zoltán Balog - BALIMPEX. Pôvodný správca konkurznej podstaty ponúkol v lokálnej inzercii (Gemerské zvesti) vylučovanú nehnuteľnosť na predaj v polovici prislúchajúcej na úpadcu (čl. X spisu).

V rozhodnutí konkurzného súdu č.k. 36K/20/1996-779, ktorým súd uložil žalobkyňi podať vylučovaniu žalobu tento však uviedol, že správca zaradil do súpisu konkurznej podstaty pod bodom VIII: iné majetkové práva rodinný dom a pozemky parc. č. XXXX/XXX

a parc. č. XXXX/XXX (bez uvedenia LV a katastrálneho územia) v znaleckej hodnote 2.490.000,- Sk (v celosti). Keďže v konkurznej podstate bola podľa informácie uvedenej v uznesení nehnuteľnosť zapísaná ako celok, žalobkyňa upravila pôvodne podanú žalobu, v ktorej sa prv domáhala vylúčenia len polovice nehnuteľnosti tak, aby súd vylúčil z konkurznej podstaty nehnuteľnosť v celku. Pôvodný správca zaradil spornú nehnuteľnosť do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu podaním zo dňa 19.3.2008, doručeným súdu dňa 20.3.2008 pod bodom VIII.: Iné majetkové práva, rodinný dom a pozemky parc. č. XXXX/XXX a XXXX/XXX. Správca nevyznačil poznámku o nároku inej osoby na dané veci a ani neoznačil dotknuté osoby (manželku úpadcu), čo uviedol aj konkurzný súd v rozhodnutí zo dňa 28.2.2018, č.k. 36K/20/1996-779, ktorým uložil žalobkyňi povinnosť podať žalobu o vylúčenie nehnuteľného majetku (rodinného domu). Žalobkyňa žalobu podala včas, dňa 27.2.2018, t.j. ešte pred rozhodnutím súdu, ktorým jej uložil povinnosť podať žalobu o vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty, túto následne opravila/doplnila v lehote podaním zo dňa 27.3.2018, pričom opravila petit žaloby,

tak že žiada vylúčiť celú nehnuteľnosť z konkurznej podstaty úpadcu v zmysle inštrukcie zo strany súdu.

38. Z dohody uzavretej medzi manželmi dňa 3.5.1994 vyplynulo, že ňou určili, že rodinný dom s príslušenstvom a pozemok s príslušenstvom, v k. u. W., na pozemku p.č. XXXX/XXX na základe stavebného povolenia zo dňa 11.7.1985, patria iba manželke z dôvodu, že celá výstavba bola hradená z prostriedkov jej starých rodičov a zariadenie bytu bolo hradené ešte pred sobášom z prostriedkov jej rodičov. V dohode manžel Zoltán Balog prehlasoval, že súhlasí, aby tento majetok prešiel do výlučného vlastníctva manželky (žalobkyne, č. l. X spisu). Podpisy na predmetnej dohode si dali manželia osvedčiť u notára dňa 30.7.1999, teda po vyhlásení konkurzu na úpadcu.

39. Opatrením konkurzného súdu, Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 36-24K/20/96-KI-618, súd udelil správcovi konkurznej podstaty súhlas na predaj majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu mimo dražby, a to pozemkov na LV č. XXX, v k. ú. W. parc. č. XXXX/XXX a XXXX/XXX záujemkyni K. D. (žalobkyňa) za kúpnu cenu 4.500,- eur. Súd v odôvodnení konštatoval, že parcely boli ocenené znaleckým posudkom na sumu 9.500,- eur a predkupné právo na ich kúpu uplatnila manželka úpadcu, pričom doložila kópiu zmluvy o pôžičke na sumu 150.000,- Kčs uzavretú s úpadcom dňa 17.3.1987, ktorú spolu s úrokom a bankovými poplatkami splácala. Vzhľadom na to žiadala zaplatenú sumu započítať na kúpnu cenu pozemkov. Súd pri určení výšky kúpnej ceny zohľadnil splácanie pôžičky manželkou úpadcu, túto na kúpnu cenu započítal, preto v súlade s návrhom správcu určil kúpnu cenu vo výške 4.500,- eur. Odvolací súd tu konštatuje, že táto skutočnosť však nijako neosvedčuje, z akých (koho) prostriedkov bol nadobudnutý samotný rodinný dom.

40. Z čestného prehlásenia rodičov žalobkyne zo dňa 14.10.1999, spísaného teda po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, ako aj po rozvoze samotného manželstva, vyplynulo, že matka žalobkyne prehlasovala, že žalobkyňa dostala finančné prostriedky ako dar od svojich starých rodičov v celkovej výške 222.000,- Kčs. Tento jej bol vyplatený v troch splátkach. Prvá časť vo výške 100.000,- Kčs bola žalobkyni darovaná v roku 1979, druhá časť v rovnakej výške v roku 1986 a posledná časť vo výške 22.000,- Kčs jej bola daná v roku 1988, pričom žalobkyňa mala darované finančné prostriedky použiť na výstavbu rodinného domu. Uvedené skutočnosti mal podľa čestného prehlásenia potvrdiť aj otec žalobkyne, čoho pravdivosť mal preukázať pripojením svojho podpisu na predmetnom čestnom prehlásení.

41. Odvolací súd z obsahu spisu ďalej zistil, že žalobkyňa s úpadcom uzatvorili manželstvo dňa 23.2.1974 pred bývalým MNV v Hosticiach, k rozvodu manželstva došlo v auguste roku 1999. Pôvodným správcom bol podaný návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, zaniklo ich bezpodielové spoluvlastníctvo, súd však rozhodnutím č.k. 8C/125/02-10 zo dňa 10.7.2002, návrh zamietol z dôvodu, že návrh na vyporiadanie BSM bol správcom podaný po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty.

42. Súdu prvej inštancie boli predložené dve verzie stavebného povolenia týkajúce sa spornej nehnuteľnosti. Žalobkyňa predložila stavebné povolenie (č. l. 123) zo dňa 11.7.1986, ktoré je opatrené doložkou právoplatnosti vyznačenou dňa 28.7.1986, pričom v kolónke žiadateľ je uvedená výlučne žalobkyňa sama. Pôvodný správca predložil však stavebné povolenie, bez doložky právoplatnosti, kde bol ešte v kolónke rukou dopísaný ako žiadateľ „a manž. U.“, pri uvedenom označení sa nachádza pečiatka Mestského národného výboru Rimavská Sobota, odbor výstavby, územného plánovania a architektúry s parafou zamestnanca vykonávajúceho opravu. Z uvedenej opravy však nie je zrejmy dátum

jej vyznačenia ani dôvod vykonávanej opravy, resp. prečo tam bol následne doplnený ako stavebník aj úpadca.

43. K uvedenému odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/201/1996, ktorý hovorí o význame stavebného rozhodnutia pre vznik bezpodielového

spoluvlastníctva. Z rozhodnutia vyplýva, že keď neboli v čase, keď došlo k uzatvoreniu manželstva, ešte vybudované na stavbe - rodinnom dome - prvky dlhodobej životnosti (hlavne zvislé a vodorovné konštrukčné prvky, konštrukcia strechy a schodište) a prípadne väčšina ostatných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú ako vec v právnom slova zmysle, nemožno z toho spravidla vyvodit', že do uzavretia manželstva nemohla vzniknúť vec, ktorá nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak bola potom dokončená za trvania manželstva. Z tohto hľadiska teda nie je rozhodujúce, na koho bolo vydané stavebné a kolaudačné rozhodnutie.

44. Z výpisu listu vlastníctva č. XXX, ku dňu 17.11.1999, vyplynulo, že ako vlastníci sú na ňom uvedený Balog Zdeněk a K. D., na LV sú na parcelách reg. „C“ sú evidované pod parc. č. XXXX/XXX vo výmere 390 m² zastavané plochy a pod parc. č. XXXX/XXX vo výmere 39 m² zastavané plochy, pričom na predmetnom liste vlastníctva nie je zapísaný rodinný dom.

45. Ďalej bol v konaní predložený znalecký posudok zo dňa 28.1.2000, vyhotovený za účelom stanovenia trhovej hodnoty rodinného domu súp. č. XXXX na parc č. XXXX/XXX a pozemkov par. Č. XXXX/XXX a XXXX/XXX v k. ú. W. pre účel speňaženia majetku úpadcu. Znalec v bode II. 2.2 konštatoval, že sa jedná o 3 - podlažný rodinný dom murovanej konštrukcie s plochou strechou. Znalcom bola stanovená trhovú cenu po zaokrúhlení na 2.490.000,- Sk.

46. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 17.3.1987 (č. l. XX) vyplynulo, že táto bola poskytnutá vo výške 150.000,- Kčs, obom manželom, pričom účel jej poskytnutia podľa bodu 3. zmluvy bol určený na stavbu rodinného domu. Predmetná pôžička bola poskytnutá za trvania manželstva, jej uzavretie žalobkyňa nespochybňovala, uviedla však, že nevie/nepamätá si, či boli finančné prostriedky použité aj na stavbu rodinného domu, tvrdiac, že v tom čase disponovala dostatočnou hotovosťou, pričom túto pôžičku splácala a splatila žalobkyňa. Z opatrenia konkurzného súdu č.k. 36-24K/20-96-KI-618 (č.l. XXX), zo dňa 11.4.2012, ktorým súd udelil správcovi súhlas s predajom majetku konkurznej podstaty úpadcu - pozemkov na LV č. XXX, v k.ú. W. pre žalobkyňu vo výške kúpenej ceny 4.500,- eur vyplynulo, že súd na žiadosť správcu pri určení výšky kúpnej ceny, zohľadnil splácanie pôžičky vo výške 150.000,- Kčs zo dňa 17.3.1987 žalobkyňou. Konkurzný súd preto výšku pôžičky započítal na sumu určenú znalcom (9.500,- eur) a určil kúpnu cenu pre žalobkyňu vo výške 4.500,- eur.

47. Z kolaudačného rozhodnutia Mesta Rimavská Sobota VYS-ACs-5503/2015-22064/2015 zo dňa 16.4.2015 (č. l. XX spisu) je zrejmé, že ako stavebníčka v ňom bola označená len žalobkyňa, ktorej bolo udelené povolenie užívania stavby „rodinný dom“ na pozemku parc. č. podľa J. (podľa úradne overeného geometrického plánu XX/XXXX zo dňa 26.2.1999: XXXX/XXX) k. ú. W., na účely bývania.

48. Na základe vyjadrenia Mesta Rimavská Sobota zo dňa 7.12.2020, týkajúcej sa žiadosti súdu o zaslanie originálu stavebného povolenia, tento uviedol, že originálom nedisponuje, pričom overená fotokópia tvorila prílohu návrhu stavebníčky na vydanie kolaudačného rozhodnutia v roku 2015. Z potvrdenia mesta Rimavská Sobota zo dňa 23.8.2002 vyplynulo, že z preskúmanej archivovanej dokumentácie vyplynulo, že žiadosť o stavebné povolenie na stavbu rodinného domu evidovaná pod č. Výst. XXXX/XX bola na meno žiadateľa K. D.. Tiež uviedol, že stavebné povolenie sa v archíve nenachádza (č.l. XXX).

49. Zo zmluvy o poskytnutí štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi - stavebníkovi zo dňa 31.7.1986 (č. l. XXX) vyplynulo, že daná zmluva bola uzatvorená medzi žalobkyňou (samotnou) a ONV v Rimavskej Sobote, ktorej mal byť poskytnutý štátny príspevok na výstavbu. Príspevok mal byť vyplatený občanovi a prostriedky mali byť použité len na úhradu nákladov spojených s výstavbou. Zo zmluvy o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi -

stavebníkovi,
zo dňa 18.9.1986 (č.l. XXX), bol tento poskytnutý iba žalobkyni (jej samotnej).

50. Z dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. XX/XX vyplynulo, že touto dohodou bolo obom manželom, t.j. U. D. (U.) a manželke K. D. zariadené právo osobného užívania pozemku na parcele č. E. o výmere 390 m² v k.ú. W. pre účel výstavby rodinného domu a menovaní občania toto právo prijímajú. Daná dohoda bola podpísaná oboma manželmi dňa 13.8.1984. Z uvedeného vyplýva, že dané pozemky boli dané obom manželom nie len žalobkyni, a teda pre oboch manželov bolo zriadené právo osobného užívania pozemku pre účel výstavby rodinného domu.

51. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty v celom rozsahu vyhovel, pričom v odôvodnení konštatoval, že žalobkyňa dostatočne preukázala skutočnosť, že na celej výstavbe nehnuteľnosti sa podieľala len ona samotná, a teda predmetná nehnuteľnosť nemala byť zahrnutá do konkurznej podstaty úpadcu, keďže nepatrí do BSM.

52. Súd prvej inštancie sa v zásade v celom rozsahu stotožnil s tvrdením žalobkyne, že ona sama bola výhradne stavebníčkou nehnuteľnosti ako celku a stavba bola realizovaná z finančných zdrojov, ktoré získala darom od svojej rodiny, tu podporne poukazujúc na a stavebné povolenie č. 1927/86 zo dňa 11.7.1986 právoplatné dňa 28.7.1986, na ktorom ako žiadateľka figuruje výlučne K. D., spochybňujúc povolenie doložené pôvodným správcom (bod 45 a 46 odôvodnenia rozhodnutia). Výslovne tu súd prvej inštancie tiež uvádza, že „Súd nespochybňuje ani dôkazy, ktoré predložil žalovaný, a to Zmluvu o pôžičke zo 17.3.1987 na sumu 150.000,--Kčs, kde podľa ktorej bola táto suma poskytnutá osobám U. D. a manželka K. na stavbu rodinného domu, ktorú zmluvu o pôžičke nespochybnila ani žalobkyňa, avšak zdôraznila, že v danom čase mala dostatok finančných prostriedkov na výstavbu rodinného domu a plnenie zo zmluvy nepotrebovala ...“, tu taktiež len preberajúc tvrdenia žalobkyne bez vyhodnotenia námietok žalovanej. V bode 49. odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie bez ďalšieho len stroho konštatuje, že „Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žalobkyňa mala dostatok finančných prostriedkov na stavbu rodinného domu, ktoré boli poskytnuté výlučne jej samotnej, či už darom od starých rodičov v sume 222.000,--Kčs, prípadne vo forme štátneho a stabilizačného príspevku v sume 45.000,--Kčs a 35.000,--Kčs.“

53. Konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 53. odôvodnenia, že „Čo sa týka ďalších dôkazov predložených žalovaným a právnu zástupkyňou žalovanej (napr. záručná listina, Dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku, list spoločnosti MYKA, spol. s r. o., potvrdenie o trvalom pobyte), tieto súd nepovažoval také dôkazy, ktoré by vyvrátili záver súdu o tom, že žalobkyňa má právo k nehnuteľnosti, vylúčenia ktorej sa z konkurznej podstaty úpadcu domáha, s tým, že žalobkyňa preukázala, že právo vylučujúce zaradenie vecí do podstaty jej náleží.“ nedáva žiadnu odpoveď na dôležité otázky, ktoré práve z tu uvedených dôkazov vyplývajú, a to najmä relevantné spochybnenie nadobúdacej hodnoty spornej nehnuteľnosti a možnosti túto pokryť vcelku darovanými prostriedkami. Nijako sa súd prvej inštancie nezaoberal hodnovernosťou predložených dôkazov, kedy tieto pochádzajú z obdobia, kedy už zjavne samotné manželstvo bolo rozvedené, resp. z obdobia, kedy už bolo začaté konkurzné konanie.

54. Predovšetkým však vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, že medzičasom došlo k zániku BSM ex lege a táto skutočnosť potom musí mať vplyv aj na spôsob, ako samotný výrok bude formulovaný. V súčasnosti je nepochybné, že predmetná nehnuteľnosť skutočne patrí do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a jej bývalého manžela, teda konanie správcu, ktorý zahrnul nehnuteľnosť ako celok do konkurznej podstaty, nemožno odobriť. Predmetom konania tak zostáva už len podiel, ktorého zaradenie do konkurznej podstaty je potrebné vyhodnotiť vo svetle predložených dôkazov ich hodnotením tak, aby bola odstránená

pochybnosť minimálne spočívajúca v racionálnej úvahe o tom, v akej hodnote mala byť sporná nehnuteľnosť vyhotovená a v akej sume na ňu prispela samotná žalobkyňa. Toto doposiaľ v konaní nebolo ustálené a z odôvodnenia súdu prvej inštancie nevyplýva vôbec žiadna úvaha, ktorá by sa zaoberala posúdením, či sa reálne mohli stretnúť v jednom čase sumy obdržaných darov s hodnotou obstaranej nehnuteľnosti tak, aby bezo zvyšku bolo jednoznačne preukázané, že neboli použité žiadne finančné prostriedky inej povahy ako tie, ktoré získala (dokonca v časových obdobiach predchádzajúcich začatiu výstavby) žalobkyňa (t. j. aj hodnotenie s tým súvisiacej otázky, či tieto neboli bezprostredne použité na iný účel, resp. zmiešané s prostriedkami patriacimi do BSM).

55. V prípade preukázania, že žalobkyňa skutočne použila len vlastné finančné prostriedky na celú výstavbu rodinného domu za trvania manželstva, má právo žiadať, aby táto nehnuteľnosť bola vylúčená z konkurznej podstaty úpadcu. Tvrdenia žalobkyne o použití darovaných finančných prostriedkov a ich dostatočnom množstve postačujúcom na výstavbu rodinného domu v danom čase však možno doposiaľ považovať aj čiastočne za hypotetické, ktoré neboli nijak preukázané. Doposiaľ v konaní nebolo osvedčené, že darovaná finančná hotovosť bola dostačujúca, aby za ňu mohol byť postavený rodinný dom. Tu len podporne poukazuje odvolací súd aj na aplikovateľné závery rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu ČR (rozsudok sp. zn. 28 Cdo 1842/1999, v ňom tak odkazujúci na prejudikáciu formulovanú v R. č. XX/IXXX, str. Q., odst. 5, Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem ČR), ktoré sú prenosné a v zásade akceptovateľné a doposiaľ nemodifikované slovenskou judikatúrou, a to záver o tom, pri nadobudnutí vecí pomocou prostriedkov, ktoré boli vzaté jednak z (vtedajšieho) bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jednak z osobného majetku niektorého z manželov, stávali sa veci takto nadobudnuté predmetom (vtedy) bezpodielového spoluvlastníctva manželov bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

56. Odvolací súd tu upozorňuje na existujúcu judikatúru, ktorá sa konštantne vysporadúva s povahou investície do spoločnej veci, keď za spoločnú vec sa považuje každá, na ktorú boli použité peňažné prostriedky patriace do BSM. Teda na spornú nehnuteľnosť by nesmeli byť použité žiadne spoločné prostriedky, čo doposiaľ z vykonaného dokazovania nevyplýva. Poukazuje tu na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 288/2013 zo dňa 18.11.2014, podľa ktorého „Počas trvania manželstva dochádza bežne k majetkovým presunom z oddeleného (výlučného) majetku manželov do ich spoločného majetku i naopak. Právna úprava napokon nevyklučuje ani presun majetku v rámci oddeleného (výlučného) majetku manželov. Refundačný nárok jedného z manželov vzniká okamihom, kedy došlo k vynaloženiu takto oddeleného (výlučného) majetku na majetok spoločný, aj keď tento nárok možno uplatniť až po zániku BSM. Pri posudzovaní otázky refundácie (peňažných alebo vecných nákladov) je potrebné zohľadniť to, že musí ísť o vlastné prostriedky vynaložené na spoločný majetok, ktorý je predmetom vyporiadania (t. j. počítá sa s jeho rozdelením - prikázaním). Predmetom vyporiadania, ktoré spočíva v zistení a rozdelení spoločného majetku, môže byť totiž len ten majetok, ktorý existuje ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako spoločný (viď R 104/67). Pôjde teda o také investície, ktoré sa v spoločnom majetku prejavujú.“

57. Žalobkyňa v konaní tvrdí, že dom ako celok vôbec nepatrí do BSM, hoci je nepochybné, že bol vyhotovený na pozemku, ktorý bol určený na spoločnú výstavbu manželmi (potvrdenie obce). Avšak (paradoxne) už priamo v žalobnom návrhu uvádza, že žiada vylúčiť len polovicu domu, pretože v polovici patrí po zániku BSM ex lege jej (t. j. patrí jej polovičný spoluvlastnícky podiel), pričom rozšírenie na celú nehnuteľnosť učinila len z dôvodu, že ju na to vyzval súd, keď ako celok bola do konkurznej podstaty táto zahrnutá.

58. Z obsahu spisu je jednoznačné, že existujú minimálne dva dôkazy o tom, že hodnota danej nehnuteľnosti bola v určitom časovom období nepomerne vyššia (ocenenie nehnuteľnosti pre účely záložného práva pri získaní úveru a samotný posudok vyhotovený v konkurznom konaní). S týmito

diskrepanciami sa súd prvej inštancie nijako nezoberal (napriek opakovaným námietkam žalovanej) a bez toho, aby preskúmateľne porovnal tvrdené existujúce peňažné prostriedky žalobkyne a hodnotu nehnuteľnosti v čase jej vyhotovenia, uzavrel, že disponovala dostatočným množstvom peňažných prostriedkov na výstavbu bez toho, aby bolo jednoznačne preukázané, že reálne tieto prostriedky za týmto účelom použila, a zároveň, že hodnota spornej nehnuteľnosti im zodpovedala. Podstatným sa tu javí aj to, že nehnuteľnosť podľa tvrdení žalobkyne nebola stále ani v čase zániku BSM dohotovená, nebola skolaudovaná, a teda nemožno o nejakej transformácii financií na nehnuteľnosť hovoriť, keď doposiaľ nie je súdom ustálený moment dohotovenia stavby v rozsahu zodpovedajúcom prostriedkom vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Aj tieto vnútorné rozpornosti medzi právnymi úvahami zodpovedajúcimi aplikácii právnej úpravy podľa § 143 a nasl. OZ neumožňujú odvolaciemu súdu v konečnom dôsledku identifikovať právne úvahy, ktoré by mali z vykonaného dokazovania vyplývať.

59. Podľa ust. § 149 ods. 3 OZ ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnuiteľné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa. O ostatných hnuiteľných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

60. Na vykonanie vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva zaniknutého vyhlásením konkurzu (§ 53 ods. 1 ZKR) je oprávnený správca konkurznej podstaty. Správca je oprávnený podať aj návrh na vyporiadanie takého bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom.

61. Z dôvodov právnej istoty a bezpečnosti občianskoprávných vzťahov zákon ustanovil trojročnú lehotu, v ktorej účastníci môžu predmet bezpodielového spoluvlastníctva vyporiadať dohodou alebo podať návrh na súd. Ak táto lehota márne uplynie, nastanú zákonné účinky vyporiadania uvedené v § 149 ods. 4, ktoré bránia trvaniu nevyporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva po neobmedzenú dobu. Predpokladmi takéhoto zákonného vysporiadania je existencia nevyporiadaného majetku, ktorý tvoril bezpodielové spoluvlastníctvo a zánik BSM (tieto účinky v danej situácii predpokladá osobitná právna úprava v § 53 ods. 1 ZKR). Pokiaľ ide o nehnuteľné veci, márne uplynutie trojročnej lehoty zakladá nevyvrátiteľnú právnu domnienku existencie podielového spoluvlastníctva bývalých manželov s rovnosťou podielov.

62. Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii obsahuje osobitnú úpravu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V jej rámci je na vykonanie vyporiadania tohto majetkového spoločenstva, ktoré zaniklo vyhlásením konkurzu, namiesto manžela (úpadcu) oprávnený správca, a to vrátane podania návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva súdom.

63. Odvolací súd konštatuje, že v čase po vyhlásení konkurzu výlučne správca konkurznej podstaty môže účinne nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty a viesť namiesto úpadcu aktívne alebo pasívne spory, týkajúce sa majetku patriaceho do podstaty alebo takých nárokov, ktoré môžu podstatu zaťažiť. Tiež má oprávnenie vykonať vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva zaniknutého vyhlásením konkurzu namiesto úpadcu, a ak došlo k zániku bezpodielového spoluvlastníctva pred vyhlásením konkurzu, ktoré dosiaľ neskončilo, vstupuje správca do konania namiesto úpadcu dňom vyhlásenia konkurzu, ak nezačalo takéto konanie, je povinný bez meškania takýto návrh podať namiesto úpadcu.

64. V konaní nebolo sporné, že po vyhlásení konkurzu na úpadcu nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi žalobkyňou a úpadcom tak,

ako to ukladalo ust. § 26 ods. 1 ZKV. Preto ak návrh na vyporiadanie nepodal samotný úpadca, bol správca konkurznej podstaty povinný podľa ust. § 26 ods. 2 ZKV bez meškania podať návrh na jeho vyporiadanie namiesto úpadcu. V konaní správca síce podal návrh na vyporiadanie, avšak až po uplynutí 3 ročnej prekluzívnej lehoty, dôsledkom čoho súd jeho návrh zamietol.

65. V kontexte odvolacích námietok je potrebné žalovanej prisvedčiť, že závery súdu prvej inštancie nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť prvoinštančného rozhodnutia čo do skutkových záverov, ako aj právnych úvah na zistenia nadväzujúcich. V ďalšom odvolací súd konštatuje, že v odôvodnení napadnutého rozsudku celkom absentuje z akého skutkového a právneho základu došlo k zahrnutiu nehnuteľnosti ako celku do konkurznej podstaty, keď konkurzný súd vyzval žalobkyňu na podanie žaloby o vylúčenie nehnuteľnosti ako celku, pričom je zrejmé, že k vyporiadaniu BSM

v prekluzívnej lehote 3 rokov od zániku BSM nedošlo, čím sa žalobkyňa a úpadca stali podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti. Vzhľadom na uvedené malo dôjsť správcom k zahrnutiu len polovičného spoluvlastníckeho podielu do konkurznej podstaty úpadcu, ako aj konkurzný súd mal potom vyzvať žalobkyňu na podanie žaloby o vylúčenie spoluvlastníckeho podielu, ktorý prináleží jej. Až v ďalšom sa možno zaoberať tvrdeniami, či vôbec nehnuteľnosť patrí alebo nepatrí do BSM.

66. Žalobkyňa počas celého konania tvrdila, že spornú nehnuteľnosť postavila z vlastných finančných prostriedkov bez účasti manžela. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobkyňa tvrdila, že dostala darom od rodiny finančnú hotovosť na stavbu domu vo výške

220.000,- Kčs počas manželstva, a tiež pôžičku 150.000,- Kčs, ktorá bola poskytnutá obom manželom za účelom výstavby domu. Tiež z dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 16/84 vyplynulo, že daná dohoda bola podpísaná oboma manželmi

dňa 13.8.1984, pričom obom boli pozemky dané do užívania, a teda na oboch manželov bolo zriadené právo osobného užívania pozemku pre účel výstavby rodinného domu.

67. Žalobkyňa v konaní zároveň tvrdila, že dlh vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke uhradila v celosti sama, o čom ale nepredložila žiadne potvrdenie. Z predložených listinných dôkazov však nevyplýva, či tieto finančné prostriedky poskytnuté darom žalobkyňi dostačovali na pokrytie celých nákladov na výstavbu rodinného domu, keďže si nie je istá, že aj finančné prostriedky poskytnuté pôžičkou obom manželom vo výške 150.000,- Kčs, neboli skutočne použité na výstavbu rodinného domu.

68. Je potrebné konštatovať, že je dôvodná námietka žalovanej, že absentuje preskúmateľná úvaha súdu prvej inštancie týkajúca sa vyhodnotenia charakteru finančných prostriedkov, ktoré boli poskytnuté obom manželom pôžičkou vo výške 150.000,- Kčs (patriacich tak do spoločného BSM a predstavujúcich jednoznačne určiteľnú sumu možného zmiešania s financiami patriacimi výlučne žalobkyňi),

ako aj chýba vyhodnotenie dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku

pre oboch manželov za účelom stavby rodinného domu, ako aj absentuje úvaha súvisiaca s vyhodnotením stretu hodnoty nehnuteľnosti (z hľadiska reálnej ceny jej nadobudnutia výstavbou) a hodnoty výlučných prostriedkov žalobkyne v relevantnom časovom období. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto preskúmateľne vyhodnotiť (v kontexte uvedenej zákonnej úpravy BSM v zmysle povahy vnesených výlučných prostriedkov jedného z manželov do vecí patriacej do BSM resp. možnosti transformácie finančných prostriedkov vo výlučnom vlastníctve do podoby nehnuteľnej veci, tu s prihliadnutím

na konštantnú judikatúru) už vykonané dokazovanie a zistenia, kto a z akých prostriedkov sa podieľal na výstavbe rodinného domu, a tiež prečo došlo k zahrnutiu nehnuteľnosti do konkurznej podstaty úpadcu ako celku, keďže žalobkyňi by mal patriť polovičný spoluvlastnícky podiel. Až pokiaľ bude v konaní preukázané, že žalobkyňa výlučne z darovaných prostriedkov za trvania manželstva postavila bez účasti prostriedkov patriacich do BSM rodinný dom, bude možné vylúčiť z konkurznej podstaty nehnuteľnosť ako celok. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že je potrebné sa v odôvodnení rozhodnutia náležite vysporiadať so všetkými skutkovými zisteniami a relevantnými námietkami žalovanej, vrátane uvedenia

preskúmateľných úvah súdu, ktoré dôkazy a z akého dôvodu považoval za preukázané a dôveryhodné, ktoré nie a prečo, vrátane právneho posúdenia veci s tým, že odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti vyplývajúce z ust. § 220 ods. 2 CSP, musí byť jasné, zrozumiteľné, a najmä preskúmateľné.

69. Odvolací súd tak dospel k záveru, že právny záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti vylučovacej žaloby podľa § 19 ods. 2 ZKV je predčasný a vyplýva z nedostatočne zisteného skutkového a právneho stavu. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, a nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom (ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP), Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a § 391 ods. 1 CSP).

70. Podľa ustanovenia § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

71. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP).

72. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ C. s. p.).

Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/

sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal

za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci

sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, h/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.